

**ЄГОР РЕДІН – ДОСЛІДНИК
МИСТЕЦТВА ВІЗАНТІЇ І РУСИ-УКРАЇНИ
(ДО 160-ЛІТТЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)**

Домановська Марина Євгенівна

старший викладач кафедри українознавства

філософського факультету

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

кандидат історичних наук

e-mail: marina.domanovska@karazin.ua

Єгор Редін народився 2 листопада 1863 року у селі Старше Дмитріївського повіту Курської губернії. Випускник Новоросійського університету в Одесі, учень Никодима Кондакова і Олександра Кирпичнікова, після дворічного стажування в кращих університетах і музеях Західної Європи назавжди пов'язав викладацьку і дослідницьку діяльність з кафедрою теорії та історії мистецтв Харківського університету (1893–1908).

Вчений активно опікувався музеєм красних мистецтв університету, читав публічні лекції, долучився до створення публічної бібліотеки, брав участь у археологічних дослідженнях Херсонеса Таврійського і Слобідської України, виступив головним організатором XII Археологічного з'їзду у Харкові, працював у Товаристві поширення в народі грамотності і виконував обов'язки секретаря Харківського історико-філологічного товариства. Утім Єгор Редін

передусім був відомим дослідником історії візантійського мистецтва, і саме він разом з Дмитром Айналовим започаткував системне дослідження фресок і мозаїк Софійського собору та інших церков Києва.

Науковий доробок вченого з історії мистецтва Візантії та Русі-України можна об'єднати у такі групи: студії, присвячені вивченню зображень фресок та мозаїк київських храмів, дослідження середньовічних італійських мозаїк, праці за темою докторської дисертації з вивчення мініатюр давньоруських списків «Християнської топографії Козьми Індикоплова», а також численні рецензії, бібліографічні огляди, некрологи відомих візантиністів і огляд візантиністичних доповідей на XII Археологічному з'їзді в Харкові.

Основним завданням науки історії візантійського мистецтва Єгор Редін вважав публікацію фотографій всіх наявних в Російській імперії пам'яток фрескового, мозаїчного живопису, мініатюри, емалі, виробів із слонової кістки, із необхідними коментарями, що мало стати першим кроком до їх систематизації та ґрунтовного дослідження.

Наприкінці XIX ст. Єгор Редін увійшов до числа провідних фахівців з історії візантійського та давньоруського мистецтва. Свідченням цього стали численні позитивні рецензії на його магістерську дисертацію «Мозаїки равеннських церков» (1896) з боку російських та закордонних науковців, а також його активне співробітництво із провідним візантиністичним часописом «Византийский временник».

Хрестоматійна фраза товариша і колеги вченого Миколи Сумцова «Редін любив кореспонденцію» підтверджується надзвичайно широкими зв'язками вченого із колегами та друзями.

Єгор Редін активно листувався з десятками колег з майже всіх університетів, академічних установ та наукових товариств Російської імперії. Вчений активно ділився враженнями від знайомства з мистецькими пам'ятками Равенни, Флоренції, Риму, Афін, Херсонеса тощо у подорожніх записках і листах до друзів, активно обмінювався науковою літературою. Частково вони опубліковані його товаришем Миколою Сумцовим як додаток до статті-некрологу на пошану Єгора Редіна.

Отже, Єгор Редін впродовж свого недовго наукового життя набув популярності як вчений, викладач, громадський діяч, якому були притаманні високі людські якості, любов до науки, талант дослідника та популяризатора. Він увійшов до числа кращих фахівців-мистецтвознавців, знавців історії мистецтва Русі-України і Візантії, який прагнув перебувати в епіцентрі наукового життя. Свідченням цього є як його особистий науковий доробок та широкі контакти із колегами, так і зусилля, спрямовані на розвиток харківської науки та освіти.